

ДИСКУРСИВНО-ТЕКСТОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА ДИСКУРСИВНО-ТЕКСТОВІ КОНЦЕПТОСИСТЕМИ

УДК 81'25:81'42=161.2=112.2:070(477)

Гурко А. А.,
студентка,

Волинський національний університет ім. Лесі Українки

АНАЛІЗ ДИСКУРСУ НОВИН

Медійний різномовний дискурс неодноразово потрапляв у поле зору українських та зарубіжних науковців [1;2;6;7].

Цікавою є розвідка, яку проводить О. Галицька, щодо неоевропеїзмів у різномовному різножанровому медіадискурсі [1].

Н. Рябокінь класифікує медійний дискурс за жанровим різномайттям [2, с. 37]:

- новинний дискурс (подієва замітка, коментар);
- репортажний дискурс;
- інформаційно-аналітичний дискурс (стаття, інтерв'ю, огляд);
- есеїстичний дискурс (редакторська колонка, есе);
- рекламний дискурс;
- PR-дискурсом (прес-реліз).

У центрі уваги нашої публікації є дискурс новин як форма конструювання інформаційної (новинної) картини світу, яка впливає на модель світу адресата, систему цінностей, переконань, знань; як комунікативна подія, яка породжується сукупністю текстів новин у єдності мовних та позамовних характеристик, соціального контексту, що формує уявлення про учасників комунікації, процеси створення та сприйняття новинного повідомлення (див. [6; 7]).

Проаналізуємо подібності та відмінності дискурсу новин українських та німецьких медіа на тематику подій сьогодення в Україні.

Порівняймо презентацію новини прийняття в Україні антикорупційного закону в липні 2025 року в українських та німецьких медіа.

Табл. 1

Новини про антикорупційний закон в українських медіа

«Україна молода»	«День»	«Дзеркало тижня»
<i>Верховна Рада 22 липня ухвалила закон щодо особливостей</i>	<i>Президент України Володимир Зеленський підписав</i>	<i>Президент України Володимир Зеленський заявив,</i>

<i>досудового розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних зі зникненням осіб безвісти за особливих обставин в умовах воєнного стану, який зменшує повноваження та фактично позбавляє незалежності НАБУ і САП</i>	<i>законопроект 12414, у якому є положення, що фактично ліквідовують незалежність НАБУ та САП.</i>	<i>що не обговорив із суспільством законопроект №12414, який знищив незалежність САП та НАБУ, тому що зосереджений на питанні війни.</i>
---	--	--

Зауважимо, що таку новину аналізовані медіа представили по різному й дотично, особливо її не розширюючи інформативно.

Розглянемо представлення цього ж закону, підписаного президентом В. Зеленським, у німецьких медіа.

Табл. 2

Новини про антикорупційний закон в німецьких медіа

«Die Zeit»	«Der Spiegel»	«Deutsche Welle»
<i>Das ukrainische Parlament will am kommenden Donnerstag und damit vor Beginn seiner vierwöchigen Sommerpause über eine Neufassung des Korruptionsgesetzes abstimmen, das Präsident Wolodymyr Selenskyj vorgelegt hat. Das Gesetz solle in einem Eilverfahren angenommen werden, teilte Parlamentspräsident Ruslan Stefantschuk mit.</i>	<i>Der ukrainische Präsident beugt sich dem Druck: Per Gesetz hatte Selenskyj die Autonomie zweier Antikorruptionsbehörden eingeschränkt, nach Protesten präsentiert er einen neuen Entwurf. Der gefällt auch der EU.</i>	<i>Ein Gesetz schwächte die Anti-Korruptionsbehörden und sorgte international für Kritik. Nun lenkt Präsident Selenskyj ein und legt binnen weniger Tage einen zweiten Gesetzentwurf vor, der ihre Unabhängigkeit sichern soll.</i>

Так, німецькі медіа презентують новину через призму обговорення ЄС і схвально.

Наведемо також приклади з перекладом:

Selenskyj reagierte mit dem neuen Gesetzesvorschlag auf die Kritik an der Einschränkung der Unabhängigkeit der Antikorruptionsbehörden im Land (Der Spiegel) [3] / Новою законодавчою пропозицією Зеленський відповів на критику щодо обмежень незалежності антикорупційних органів країни.

Nach scharfer Kritik der Europäischen Union und anhaltenden Protesten Tausender Bürger hat der ukrainische Präsident Wolodymyr Selenskyj einen neuen Gesetzentwurf vorgelegt, der die Unabhängigkeit der Anti-Korruptionsbehörden wiederherstellen soll (Deutsche Welle) [4] / Після різкої критики з боку Європейського Союзу та триваючих протестів тисяч громадян, президент України Володимир Зеленський представив новий законопроект, спрямований на відновлення незалежності антикорупційних органів.

Der ukrainische Präsident beugt sich dem Druck der Protestierenden: Eine Neuauflage des Gesetzes zum Umbau der Antikorruptionsbehörden soll deren Unabhängigkeit sichern (Die Zeit) [5] / Президент України піддається тиску протестувальників: Нова версія закону про реструктуризацію антикорупційних органів покликана забезпечити їхню незалежність.

Українські суспільно-політичні реалії перекладено німецькою мовою таким чином: антикорупційні органи – *Antikorruptionsbehörden*, нова редакція закону – *eine Neuauflage des Gesetzes*, закон про корупцію – *Korruptionsgesetz*.

Антикорупційні органи України НАБУ (Національне антикорупційне бюро України) та САП (Спеціалізована антикорупційна прокуратура України) перекладаються німецькою мовою в медіа як *das Nationale Antikorruptionsbüro (Nabu)* і *die Spezialisierte Antikorruptionsstaatsanwaltschaft (SAP)*, хоча в різних німецькомовних новинних ресурсах правопис є різним. Порівняймо:

Am Dienstag war das eilig ins Parlament eingebrachte Gesetz mit großer Mehrheit gebilligt und anschließend von Selenskyj unterzeichnet worden. Es sieht vor, die bislang unabhängigen Antikorruptionsbehörden – das Nationale Antikorruptionsbüro (Nabu) sowie die Spezialisierte Antikorruptionsstaatsanwaltschaft (SAP) – der Generalstaatsanwaltschaft zu unterstellen (Die Zeit) [5] / У вівторок закон, поспішно внесений до парламенту, був схвалений переважною більшістю голосів і згодом підписаний Зеленським. Він передбачає підпорядкування раніше незалежних антикорупційних органів – Національного

антикорупційного бюро (НАБУ) та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) – Генеральній прокуратурі.

Am Dienstag hatte das Parlament in Kyjiw im Eiltempo Gesetzesnormen beschlossen, welche das 2015 geschaffene Nationale Antikorruptionsbüro (NABU) und die Spezialisierte Antikorruptionsstaatsanwaltschaft (SAP) weitgehend der Generalstaatsanwaltschaft unterstellen (Der Spiegel) [3] / У вівторок парламент у Києві поспішно ухвалив закон, який значною мірою передає Національне антикорупційне бюро (НАБУ), створене у 2015 році, та Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру (САП) під юрисдикцію Генеральної прокуратури.

У зазначених прикладах абрєвіатури українських антикорупційних органів відтворено відповідно українських еквівалентів.

Аналіз фактологічного матеріалу показав, що найбільш поширеним видом лексичних перекладацьких трансформацій при перекладі німецькою мовою з української є транскрипція.

Отже, проведений аналіз дозволив визначити спільне і відмінне у представленні тематичної новини українськими та німецькими медіа. Безумовно, новинні тексти аналізованих медіа зосереджують у собі національно марковану лексику, серед якої знаходяться й терміни та реалії. Ці суспільно-політичні лексичні одиниці відіграють важливу роль у передачі національного колориту та специфіки суспільно-політичного стану держави.

Література

1. Галицька О. Європеїзми сучасного різномовного різножанрового медіадискурсу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 14 (82). С. 134–138.

2. Рябокінь Н. Жанри медійного дискурсу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Журналістика. 2023. Т. 34 (73). № 4. С. 35–39.

3. Der Spiegel. URL : <https://www.spiegel.de>.

4. Deutsche Welle. URL : <https://www.dw.com/de/themen/s-9077>.

5. Die Zeit. URL : <https://www.zeit.de/index>.

6. Dijk T. van. *News as Discourse*. Hillsdale, N. J. : Lawrence Erlbaum Associates Inc., 1988. 200 p.

7. Fowler R. *Language in the News: Discourse and Ideology in the Press*. L. ; N. Y. : Routledge, 1991. 254 p.